บทความวิจัย

การรับรู้ข้อมูลสุขภาพที่ส่งผลต่อการปรับเปลี่ยน พฤติกรรมสุขภาพของผู้สูงอายุ กรณีศึกษาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลจรเข้สามพัน

จารุวรรณ กิตตินราภรณ์[1] วาริศา พลายบัว[2]

Received 2 December 2024
Revised 24 March 2025
Accepted 30 March 2025

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 2 ประการ ได้แก่ 1) เพื่อศึกษาการรับรู้ข้อมูลสุขภาพของกลุ่มผู้สูงอายุติดสังคมที่อยู่ในพื้นที่ความรับผิดชอบของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลจรเข้สามพัน 2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ข้อมูลสุขภาพกับพฤติกรรมสุขภาพของกลุ่มผู้สูงอายุติดสังคมที่อยู่ในพื้นที่ความรับผิดชอบของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลจรเข้สามพัน คณะผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีการเชิงคุณภาพ (Qualitative methodology) ด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) ใช้ประเด็นคำถามเพื่อเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล โดยรวบรวมจากกลุ่มผู้สูงอายุติดสังคม ตำบลจรเข้สามพัน อำเภอู่ทอง จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 17 คน พบว่า การรับรู้ข้อมูลสุขภาพของกลุ่มตัวอย่างการเปิดรับสื่อบุคคลมากที่สุด และลำดับถัดมา ได้แก่ สื่อยูทูบ

[1, 2] คณะสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยรามคำแหง, E-mail: Jaruwan.k@rumail.ru.ac.th

Thai Media Fund Journal
Vol. 4 No 1 January - March 2025

(YouTube) และสื่อโทรทัศน์ ในด้านการรับข้อมูลข่าวสารด้านสุขภาพ พบว่า กลุ่มตัวอย่างเปิดรับสื่อสังคมออนไลน์และสื่อโทรทัศน์ทุกวัน สำหรับสื่อบุคคล กลุ่มตัวอย่างเปิดรับสื่อบุคคลมากที่สุดแต่ในทางกลับกันกลับกลับเปิดรับข้อมูลข่าวสารด้านสุขภาพเป็นลำดับที่ 2 อีกทั้ง ยังพบความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ข้อมูลสุขภาพกับพฤติกรรมสุขภาพของกลุ่มตัวอย่างที่ว่า ยิ่งกลุ่มตัวอย่างรับรู้ข้อมูลข่าวสารด้านสุขภาพมากเท่าใด ยิ่งมีพฤติกรรมการดูแลสุขภาพมากขึ้น

คำสำคัญ ผู้สูงอายุ พฤติกรรมสุขภาพ การรับรู้ข้อมูลสุขภาพ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลจรเข้สามพัน

Awareness of health information affecting health behavior change of the elderly: A case study of Chorakhe Sam Phan Sub district Health Promotion Hospital

Jaruwan Kittinaraporn[1] Warisa Plaibua[2]

Abstract

This research contains two objectives: 1) to study the health information awareness of the elderly social addicts in the hospital responsibility area of Chorakhe Sam Phan Sub district Health Promotion Hospital 2) to study the relationship between health information awareness and health behavior of the elderly social addicts in the hospital responsibility area of Chorakhe Sam Phan Sub district Health Promotion Hospital. The research team used qualitative methods, in-depth interviews and questions as a collection tool to obtain data according to the established research purposes. Seventeen elderly people from the social addiction group in Chorakhe Sam Phan Sub district, Suphan Buri Province, it was found that the population with the highest personal media exposure rate has health awareness, followed by YouTube and television. The

[1, 2] Facuty of Mass Communication Ramkhamhaeng University, E-mail: Jaruwan.k@rumail.ru.ac.th

Thai Media Fund Journal
Vol. 4 No 1 January - March 2025

frequency of receiving health information found that the sample is open to social media and television every day. For personal media, the sample group is the most open to personal media, but on the other hand, health information is usually opened in order two. The relation between health information perception and health behavior was studied, and it was found that the stronger the subjects perception of health information, the stronger their health behavior.

Keywords: Elderly People, Health Behavior, Health Information Awareness, Chorakhe Sam Phan Sub district Health Promotion Hospital

บทนำ

ตัวเลขของผู้สูงอายุทั่วโลกที่มีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ในสังคมไทยเองก็เช่นเดียวกัน สำนักงานส่งเสริมสุขภาพหรือ สสส. (Office of the Health Promotion Fund, 2021) ได้กล่าวว่า ปัจจุบันจำนวนผู้สูงอายุทั่วโลกมีจำนวน 1,000 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 10 ของจำนวนประชากรทั้งหมด โดยเฉพาะในแถบภูมิภาคเอเชียนั้น พบว่า มีจำนวนประชากรผู้สูงอายุมากถึงร้อยละ 11 ของจำนวนประชากรในแถบภูมิภาคนี้ ยิ่งไปกว่านั้น ยังพบว่า ใน 7 ประเทศของภูมิภาคเอเชียได้เข้าสู่สังคมผู้สูงอายุอย่างโดยสมบูรณ์ ซึ่งสังคมผู้สูงอายุนั้นประกอบด้วย สังคมที่มีประชากรอายุ 60 ปีขึ้นไป ที่มีจำนวนเท่ากับหรือมากกว่าร้อยละ 10 ของประชากรทั้งหมด หรือมีประชากรที่มีอายุ 65 ปีขึ้นไปที่เท่ากับหรือมากกว่าร้อยละ 14 ก็จะเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์ (Aging Society) แต่หากประเทศใดมีสัดส่วนประชากรที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป จำนวนมากกว่าร้อยละ 28 ก็จะถือว่าเป็นสังคมผู้สูงอายุระดับสุดยอด (Super-aged Society) ซึ่งสถานการณ์ผู้สูงอายุในประเทศไทยไม่ได้แตกต่างจากทั่วโลกมากนัก โดยกรมอนามัย (Department of Health, 2022) ระบุว่า ในปี พ.ศ. 2564 ประเทศไทยมีสัดส่วนของประชากรที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป ร้อยละ 17.81 ของจำนวนประชากรไทย อีกทั้ง สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2562) ได้คาดการณ์ถึงสถานการณ์ผู้สูงอายุในประเทศไทยว่า ในปี พ.ศ. 2566 ประเทศไทยจะมีจำนวนประชากรผู้สูงอายุมากถึง ร้อยละ 20.66 ของประชากรในประเทศไทยและในปี พ.ศ. 2578 ประเทศไทยจะมีจำนวนผู้สูงอายุ ร้อยละ 28.55 ของจำนวนประชากรไทยทั้งประเทศ

Thai Media Fund Journal
Vol. 4 No 1 January - March 2025

ดังนั้น คณะผู้วิจัยได้ตั้งข้อสงสัยว่า หากสังคมทั่วโลกเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุแล้ว กลุ่มผู้สูงอายุโดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มผู้สูงอายุในสังคมไทยมีการรับรู้ข่าวสารสุขภาพอย่างไร อีกทั้ง คณะผู้วิจัยได้พิจารณาสถานการณ์ผู้สูงอายุในประเทศไทยจากรายละเอียดด้านจำนวน พบว่า ในประเทศไทยมีจังหวัดที่เข้าสู่สังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์ทั้งสิ้น 4 จังหวัด โดยมีสัดส่วนประชากรผู้สูงอายุดังนี้ จังหวัดสมุทรสงคราม ร้อยละ 25 จังหวัดสุพรรณบุรี ร้อยละ 24.1 จังหวัดราชบุรี ร้อยละ 21.9 และจังหวัดเพชรบุรี ร้อยละ 21.2 2 (Health Area 5, 2021)

ดังนั้น คณะผู้วิจัยเห็นว่าหากเราจะศึกษาข้อมูลสุขภาพประชาชนในระดับปฐมภูมิเพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาระบบการสื่อสารสุขภาพในระดับชุมชน การเลือกศึกษาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (รพ.สต.) ที่เป็นแหล่งข้อมูลด้านสุขภาพชุมชนจึงเป็นสิ่งสำคัญ โดยคณะผู้วิจัยได้คัดเลือกโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (รพ.สต.) ที่ผ่านการคัดเลือกและได้รับรางวัลตำบลจัดการสุขภาพระดับดีมากประจำปี พ.ศ. 2562 เนื่องจากในปี พ.ศ. 2563-2564 ไม่มีการคัดเลือกเนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของไวรัสโคโรน่า (Covid-19) ได้แก่ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลตำบลจรเข้สามพัน อำเภออู่ทอง จังหวัดสุพรรณบุรี ยิ่งไปกว่านั้น ทางโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลตำบลจรเข้สามพันยังได้รับรางวัลนวัตกรรมสาธารณสุขดีเด่นในปี พ.ศ. 2563 อีกด้วย (ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลจรเข้สามพัน,การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 15 กันยายน 2565)

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาการรับรู้ข้อมูลสุขภาพของกลุ่มผู้สูงอายุติดสังคมที่อยู่ในพื้นที่ความรับผิดชอบของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลจรเข้สามพัน

2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ข้อมูลสุขภาพกับพฤติกรรมสุขภาพของกลุ่มผู้สูงอายุติดสังคมที่อยู่ในพื้นที่ความรับผิดชอบของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลจรเข้สามพัน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. กลุ่มผู้สูงอายุ หมายถึง ผู้สูงอายุติดสังคมที่มีอายุ 55 ปีขึ้นไป ที่ช่วยเหลือตัวเองได้ ดำเนินชีวิตในสังคมได้อย่างอิสระ สามารถดำเนินกิจวัตรประจำวันได้ มีหรือไม่มีโรคเรื้อรังก็ได้ แต่อยู่ในช่วงควบคุมโรคได้ หรือจะเป็นผู้มีสภาวะเสี่ยงต่อการเกิดโรค ที่สามารถช่วยเหลือผู้อื่น สังคม หรือชุมชนได้

2. ผู้สูงอายุติดสังคม หมายถึง กลุ่มผู้สูงอายุที่สามารถช่วยเหลือตนเองได้และมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม

3. การรับรู้ข้อมูลสุขภาพ หมายถึง การรับข้อมูลข่าวสารด้านสุขภาพผ่านช่องทางต่าง ๆ ได้แก่ สื่อมวลชน สื่อบุคคล สื่ออินเทอร์เน็ต สื่อชุมชน สื่อกิจกรรมพิเศษ แผ่นพับ ใบปลิว โปสเตอร์ และความบ่อยครั้งในการเปิดรับ

4. พฤติกรรมสุขภาพ หมายถึง ความเข้าใจ การตีความหมายในการปฏิบัติตัวหรือการทำกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อดูแลสุขภาพของตนเอง ไม่ว่าจะเป็นการป้องกันหรือการส่งเสริมให้สุขภาพร่างกายของตนเองแข็งแรง ป้องกันอาการเจ็บป่วย โดยแสดงออกเป็นพฤติกรรมต่าง ๆ ได้แก่ การเลือกรับประทานอาหาร การออกกำลังกาย การรักษาสุขอนามัยส่วนบุคคล การเลือกใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อป้องกันหรือรักษาโรค และการป้องกันอุบัติเหตุ

Thai Media Fund Journal
Vol. 4 No 1 January - March 2025

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

สามารถนำข้อค้นพบที่ได้มาประยุกต์ใช้ในการรับมือกับสังคมผู้สูงอายุในเขตชนบท เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมกับการเปลี่ยนแปลงทางประชากรอย่างทันท่วงที เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงทางด้านประชากรจะส่งกระทบสังคมโดยตรงไม่ว่าจะเป็นด้านสาธารณสุขหรือด้านเศรษฐกิจ

วรรณกรรม

แนวคิดเกี่ยวกับการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร

คณะผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดกระบวนการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของ Chaturongkul (2007) ในรับรู้ของมนุษย์ ได้แก่ 1) การให้ความสนใจ 2) การจัดระบบ 3) การตีความ และ4) การค้นคืนข้อมูล ในการวิเคราะห์การความเข้าใจ และการรับรู้ของกลุ่มตัวอย่างในกระบวนการที่กลุ่มตัวอย่างเลือกรับข่าวสารที่ตนเองสนใจ

แนวคิดเกี่ยวกับผู้สูงอายุ

คณะผู้วิจัยใช้แนวคิดความต้องการของผู้สูงอายุของ Smitthikrai (2010) เพื่อประกอบการอภิปรายผลของผลการศึกษา ดังนี้ 1) ความต้องการทางกายภาพ ที่เป็นปัจจัย 4 ของการดำเนินชีวิตของผู้สูงอายุ 2) ความต้องการความมั่นคงปลอดภัย ในความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน รวมถึงความมั่งคงและปลอดภัยทางเศรษฐกิจ 3) ความต้องการเป็นส่วนหนึ่งของสังคมหรือครอบครัว การมีปฏิสัมพันธ์และเป็นส่วนหนึ่งของครอบครัว ชุมชน และสังคม 4) ความต้องการยอมรับนับถือ ผู้สูงอายุต้องการที่จะได้รับการยอมรับนับถือและความเคารพจากบุคคลอื่นเช่นเดียวกับทุกวัย อีกทั้ง ยังต้องการมีคุณค่าและ

มีประโยชน์ต่อผู้อื่น และ5) ความต้องการบรรลุความสำเร็จสูงสุดในชีวิต เป็นความสำเร็จในสิ่งที่ท้าทายที่ได้มาจากความสามารถและศักยภาพของตนที่สั่งสมมาอย่างยาวนาน

แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมสุขภาพ

คณะผู้วิจัยใช้แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมสุขภาพประกอบการอภิปรายผลของผลการศึกษา เพื่อได้เข้าใจพฤติกรรมด้านสุขภาพของผู้สูงอายุที่ Votwi (2005) กล่าวว่า พฤติกรรมสุขภาพของผู้สูงเป็นการส่งเสริมการทำกิจกรรมของชีวิตประจำวัน โดยมีเป้าหมายในการป้องกันการเกิดโรคและสามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นปกติสุข อีกทั้ง คณะผู้วิจัยได้ใช้งานของ Phapapen and Sawing (1994) ในการศึกษาปงค์ประกอบของพฤติกรรมสุขภาพ 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) องค์ประกอบด้านจิตวิทยา 2) องค์ประกอบด้านสังคมและวัฒนธรรม 3) องค์ประกอบด้านครอบครัว 4) องค์ประกอบด้านกลุ่มบุคคลในสังคม และ 5) องค์ประกอบด้านสภาพสังคม เพื่อเห็นสาเหตุที่มาของพฤติกรรมสุขภาพของกลุ่มตัวอย่าง

วิธีดำเนินการวิจัย

คณะผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีการเชิงคุณภาพ (Qualitative Methodology) ด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) ใช้ประเด็นคำหถามเพื่อเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล

ประชากรในการวิจัย ได้แก่ ผู้สูงอายุในตำบลจรเข้สามพัน อำเภออู่ทอง จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 1,015 คน (ธนาภรณ์ วงษา, ผู้ให้สัมภาษณ์, 23 กุมพาพันธ์ 2565)

Thai Media Fund Journal
Vol. 4 No 1 January - March 2025

การกำหนดขนาดตัวอย่าง ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยใช้รูปแบบการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบไม่อาศัยความน่าจะเป็น (Non-probability Sampling) ได้แก่ เลือกสุ่มแบบเจาะจงพื้นที่ (Purposive Sampling) โดยอาศัยอยู่ในพื้นที่ความรับผิดชอบของรพ.สต.จรเข้สามพัน 7 หมู่บ้าน และการเลือกแบบกำหนดโควต้า (Quota Sampling) เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้สูงอายุ หมู่บ้านละ 2 คน และเป็นผู้สูงอายุที่ผ่านแบบประเมินคัดกรอง Barthel ADL ว่าเป็นกลุ่มผู้สูงอายุติดสังคมที่มีอายุ 55 ปีขึ้นไป ที่ช่วยเหลือตัวเองได้ รวม 14 คน แต่คณะผู้วิจัยได้เก็บจำนวนกลุ่มตัวอย่างรวมทั้งสิ้น 17 คน เนื่องจากต้องการข้อมูลที่เพียงพอจนพบข้อมูลอิ่มตัวสำหรับการตอบคำถามวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview)

วิธีวิเคราะห์ข้อมูล คณะผู้วิจัยสรุปบทสัมภาษณ์และบทสนทนาตามประเด็นต่าง ๆ ตามวัตถุประสงค์ที่ได้ตั้งไว้ โดยนำเสนอข้อมูลแบบการวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) และมีการอ้างอิงคำพูด (Quotation) ของผู้ให้สัมภาษณ์ประกอบการสรุปผล นอกจากนี้ คณะผู้วิจัยยังตีความข้อมูลโดยใช้เครื่องมือทางความคิด (Concept Tools) โดยมีกรอบการวิเคราะห์ คือ ใช้แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาประกอบการวิเคราะห์

ผลการวิจัย

การรับรู้ข้อมูลสุขภาพของกลุ่มผู้สูงอายุติดสังคมที่อยู่ในพื้นที่ความรับผิดชอบของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลจรเข้สามพัน พบว่า โดยส่วนใหญ่**กลุ่มตัวอย่างเปิดรับสื่อบุคคลมากที่สุด** จากบุคลากรทางแพทย์ ได้แก่ เจ้าหน้าที่สาธารณสุขของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล บุคลากรทาง

การแพทย์ อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ชมรมต่าง ๆ และคำสอนของบรรพบุรุษ ตามลำดับ และลำดับถัดมา ได้แก่ สื่อยูทูบ (YouTube) แอปพลิเคชันไลน์ (Line) สื่อสิ่งพิมพ์ประเภทหนังสือและแผ่นพับเรื่องสุขภาพ บอร์ดประชาสัมพันธ์ของรพ.สต.จรเข้สามพัน และเฟซบุ๊ก (Facebook) ตามลำดับ

อีกทั้ง ยังพบว่ากลุ่มตัวอย่างเปิดรับสื่อสังคมออนไลน์และสื่อโทรทัศน์ทุกวัน ซึ่งถือว่าเป็นความบ่อยครั้งในการรับข้อมูลข่าวสารด้านสุขภาพของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ยูทูบ (YouTube) ไลน์ (Line) สถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส และเฟซบุ๊ก (Facebook) ตามลำดับ

สำหรับสื่อบุคคลกลุ่มตัวอย่างเปิดรับสื่อบุคคลมากที่สุดแต่ในทางกลับกันกลับมีความบ่อยครั้งในการเปิดรับข้อมูลข่าวสารด้านสุขภาพเป็นลำดับที่ 2 จากเจ้าหน้าที่สาธารณสุขของรพ.สต.จรเข้สามพันหรือ อสม. อีกทั้ง กลุ่มตัวอย่างยังเปิดรับข้อมูลข่าวสารด้านสุขภาพจากแพทย์ประจำที่ตนทำการรักษาโรคประจำตัวที่โรงพยาบาลพร้อมกับการได้รับสื่อสิ่งพิมพ์ประเภทแผ่นพับที่มีข้อมูลข่าวสารด้านสุขภาพกลับมาศึกษาเพิ่มเติมด้วย ยิ่งไปกว่านั้น คณะผู้วิจัยยังพบว่ากลุ่มตัวอย่างเปิดรับข้อมูลข่าวสารด้านสุขภาพจากสื่อบุคคลขณะที่เข้าร่วมกิจกรรมของชุมหลายหลายกิจกรรม ได้แก่ ชมรมปั่นจักรยาน ชมรมแอโรบิก และชมรมผู้สูงอายุ รวมถึง บอร์ดประชาสัมพันธ์ของ รพ.สต. จรเข้สามพันที่ให้ข้อมูลข่าวสารด้านสุขภาพแก่กลุ่มตัวอย่างด้วยอีกทางหนึ่ง

จากการเปิดรับสื่อของกลุ่มตัวอย่างจาบุคลากรทางแพทย์ สื่อสังคมออนไลน์ที่ถูกส่งจากกลุ่มของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลจรเข้สามพันเป็นตัวแปรต้นที่สร้างการรับรู้ด้านสุขภาพ เช่น *“ในกลุ่มไลน์ ผอ.ก็จะส่งเรื่องสุขภาพ*

Thai Media Fund Journal
Vol. 4 No 1 January - March 2025

มาทุกวัน” “ทุกอาทิตย์จะมีเจ้าหน้าที่จาก รพ.สต. มาให้ความรู้อาทิตย์ละครั้ง” (สวง คำเสียงใส และชอบศรีเอี่ยม,การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 27 ธันวาคม 2565) “เดี๋ยวนี้ข้อมูลมันหาง่ายเราก็ดูจากโซเชียล” “โทรทัศน์ อย่าง ThaiPBS มีข่าวสุขภาพก็ดูทุกวัน (วันชัย วงษา และขันทอง อาจคงหาญ,การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 27 ธันวาคม 2565)

จากตัวอย่างข้างต้น คณะผู้วิจัยพบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้นได้แก่ การรับรู้ข้อมูลสุขภาพมีอิทธิพลกับตัวแปรตามได้แก่พฤติกรรมสุขภาพของกลุ่มตัวอย่างได้แก่ การดูแลสุขภาพตนเอง เช่น การบริโภคผักมากที่สุด รองลงมาได้แก่ การบริโภคน้ำพริกและผลไม้ และเลือกปลูกผักทานเอง รวมถึงเลือกซื้อผักปลอดสารพิษตามลำดับ ในส่วนพฤติกรรมสุขภาพด้านการออกกำลังกายพบว่ากลุ่มตัวอย่างเลือกการขี่จักรยานมากที่สุด เนื่องจากชุมชนมีชมรมปั่นจักรยาน รองลงมาได้แก่ การออกกำลังกายผ่านกิจกรรมต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน เช่น การทำสวนหรืองานบ้าน กลุ่มตัวอย่างเลือกออกกำลังกายด้วยการเดินและควบคุมอาหารตามลำดับ ซึ่งคณะผู้วิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมทางตรงในการดูแลสุขภาพด้วยการเลือกรับประทานอาหารที่สูงกว่า พฤติกรรมทางอ้อมที่เป็นการออกกำลังกาย เพื่อการดูแลรักษาสุขภาพ

ยิ่งไปกว่านั้น งานวิจัยชิ้นนี้ คณะผู้วิจัยได้ใช้ภาพ 3 ภาพ เพื่อสอบถามเรื่องการตีความข้อมูลข่าวสารด้านสุขภาพ ดังนี้ 1) ภาพโฆษณา ได้แก่ ภาพโฆษณาถั่งเฉ้าบำรุงสุขภาพเสริมภูมิคุ้มกัน 2) ภาพเชิงข่าว ได้แก่ สธ.เผยสารสะกัดกัญชารักษาลมชัก-มะเร็งระยะสุดท้าย และ 3) ภาพที่พบการส่งต่อในกลุ่มไลน์ของผู้สูงอายุ ได้แก่ ภาพมะนาวโซดารักษาโรคมะเร็งได้

วารสารกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์
ปีที่ 4 ฉบับที่ 1 มกราคม - มีนาคม 2568

ภาพที่ 1 ถั่งเฉ้าบำรุงสุขภาพเสริมภูมิคุ้มกัน ที่มา Google Search	ภาพที่ 2 ภาพเชิงข่าว สธ.เผยสารสะกัดกัญชารักษาลมชัก-มะเร็งระยะสุดท้าย ที่มา Google Search	ภาพที่ 3 ภาพมะนาวโซดารักษาโรคมะเร็งได้ ที่มา Google Search

ตารางที่ 1 ภาพเพื่อการตีความ

คณะผู้วิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีทักษะการตีความข้อมูลข่าวสารด้านสุขภาพว่า ข่าวใดเป็นข่าวปลอม เนื่องจากประสบการณ์ตรงและจากการรวมกลุ่มทำกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชน ทั้งกิจกรรมการออกกำลังกาย และกิจกรรมสันทนาการ รวมถึงการมีสื่อบุคคลที่เข้มแข็งอย่างเจ้าหน้าที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลจรเข้สามพัน และอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.)

สรุปและอภิปรายผล

สรุปผลการรับรู้ข้อมูลสุขภาพของกลุ่มผู้สูงอายุติดสังคมที่อยู่ในพื้นที่ความรับผิดชอบของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลจรเข้สามพัน

การเปิดรับสื่อ เมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็น พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีการเปิดรับสื่อบุคคลจากบุคลากรทางแพทย์ มากที่สุด ลำดับถัดมา ได้แก่ สื่อ

Thai Media Fund Journal
Vol. 4 No 1 January - March 2025

ยูทูบ (YouTube) และสื่อโทรทัศน์ ตามลำดับ เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างเป็นกลุ่มผู้สูงอายุติดสังคมที่ช่วยเหลือตัวเองได้ และอยู่ในชมรมต่าง ๆ ของชุมชน เช่น ชมรมปั่นจักรยาน ชมรมเต้นแอโรบิก หรือชมรมผู้สูงอายุ ซึ่งชมรมต่าง ๆ เหล่านี้มีเจ้าหน้าที่จากโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลจรเข้สามพันเป็นผู้นำและมีส่วนสนับสนุนส่งเสริมในกิจกรรมดังกล่าว พร้อมทั้งสอกแทรกให้ความรู้เรื่องการดูแลสุขภาพไม่ให้เกิดสภาวะเสี่ยงต่อโรคหรือสามารถควบคุมโรคได้ ซึ่งจากสัมภาษณ์แบบเจาะลึกของธนาภรณ์ *“เจ้าหน้าที่สาธารณสุขของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลจรเข้สามพันมีการแชร์ข้อมูลข่าวสารด้านการดูแลสุขภาพไปยังสมาชิกในกลุ่มไลน์ที่ประกอบด้วยอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ประธานชมรมต่าง ๆ และสมาชิกในชุมชน”* (ธนาภรณ์ วงษา,การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 27 ธันวาคม 2565) สอดคล้องจากสัมภาษณ์แบบเจาะลึกของคุณป้ามณี บุญมี กล่าวว่า *“ตนเองเป็นผู้สูงอายุ ในชมรมจะมีกิจกรรมทุกวันที่ 9 ของเดือน หมอมาบรรยายเกี่ยวกับโรคของผู้สูงอายุ เราก็ทำตามเขา แล้วก็บอกเพื่อนว่าหมอเขาบอกอย่างนี้ ใครไม่ทำมันก็ไม่ค่อยดี”* จากบทสัมภาษณ์แบบเจาะลึกของ ลุงเปี๊ยก รอดเหม้ย พบว่า *“ตนเองเลือกจะขี่จักรยานและก็เดิน เลือกเองเป็นชมรมจักรยาน ทำให้เราอยากปั่นจักรยานมากขึ้น”* จากบทสัมภาษณ์แบบเจาะลึกของชัยชนะ*“ผมเดินหรือวิ่ง ครึ่งชั่วโมงอย่างน้อย ระยะทาง 3 กิโลเมตร ก่อนนอนมื้อเย็นผมจะต้องมีผักและผลไม้ปลอดสารพิษทุกวัน ป้องกันเรื่องท้องผูก เรามีความรู้พวกนี้ส่วนหนึ่งมาจากบรรยายที่เราไปร่วมชมรม คุณหมอจะมีบรรยายเรื่องโรคและการออกกำลังกายตามวัย”* (มณี บุญมณี เปี๊ยก รอดเหม้ย และชัยชนะ ศรีเหรา,การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 29 ธันวาคม 2565)

วารสารกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์
ปีที่ 4 ฉบับที่ 1 มกราคม - มีนาคม 2568

ในด้านความบ่อยครั้งในการรับข้อมูลข่าวสารด้านสุขภาพ เมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็น พบว่า กลุ่มตัวอย่างเปิดรับสื่อสังคมออนไลน์และสื่อโทรทัศน์ทุกวัน ซึ่งถือว่าเป็นความบ่อยครั้งในการรับข้อมูลข่าวสารด้านสุขภาพของกลุ่มตัวอย่าง เนื่องจากเป็นสื่อที่เข้าถึงได้ง่าย โดยเฉพาะสมาร์ทโฟนที่ถือว่าเป็นสื่อที่อยู่ในมือของกลุ่มตัวอย่าง ที่ต่างจากสื่อบุคคลกลุ่มตัวอย่างเปิดรับสื่อบุคคลมากที่สุดแต่ในทางกลับกัน กลุ่มตัวอย่างมีความบ่อยครั้งในการเปิดรับข้อมูลข่าวสารด้านสุขภาพเป็นลำดับที่ 2 จากเจ้าหน้าที่สาธารณสุขของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลจรเข้สามพันหรือ อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) เพราะสื่อบุคคลต้องใช้การเดินทางเพื่อเข้าถึงเป็นการสื่อสารแบบเห็นหน้าค่าตากัน (Face to Face) บทสัมภาษณ์เชิงลึกของ สวง *“หมอก็ส่งไลน์ให้ดูตลอด น่าเชื่อถือ เราก็ส่งต่อ บอกต่อมีความรู้ไปบอกคนอื่นได้”* สัมภาษณ์เจาะลึกของ สมบูรณ์ เตียมตะกูล *“ข้อมูลด้านสุขภาพ ดูในยูทูบช่องนายแพทย์หรือเภสัช เพราะว่าเขาเป็นหมอ เป็นช่องทั่ว ๆ ไป โดยช่วงโควิดดูแทบทุกวัน ถ้ามีโรคแปลกๆ มากขึ้นก็ดูเพิ่มติดตามตลอด”* (สวง คำเสียงใส และสมบูรณ์ เตียมตะกูล,การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 29 ธันวาคม 2565)

สรุปผลพฤติกรรมสุขภาพของกลุ่มผู้สูงอายุติดสังคมที่อยู่ในพื้นที่ความรับผิดชอบของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลจรเข้สามพัน

กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมสุขภาพด้านการบริโภคผักมากที่สุด รองลงมาน้ำพริกและผลไม้ เลือกปลูกผักทานเอง และเลือกซื้อผักปลอดสารพิษตามลำดับ บทสัมภาษณ์เชิงลึกของ หลิว *“ดูแลตัวเอง น้ำพริก ผักลวก ปลา ผลไม้ ดูยูทูบ (YouTube) ไลน์ (Line) หมอ เพื่อนบ้านแถวบ้านช่วยกันมีส่วนให้เราสุขภาพดี”* (หลิว ศรีบัวสด,การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 30 ธันวาคม 2565)

Thai Media Fund Journal
Vol. 4 No 1 January - March 2025

ในส่วนพฤติกรรมสุขภาพด้านการออกกำลังกายพบว่า กลุ่มตัวอย่างเลือกการขี่จักรยานมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ การออกกำลังกายผ่านกิจกรรมต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน และการออกกำลังกายด้วยการเดินและควบคุมอาหาร อยู่ในลำดับที่ 3 บทสัมภาษณ์เชิงลึกของ พินิจ *“ปั่นจักรยาน คุณหมอมาชวนเป็นชมรม อาหารก็กินผักดิบ ผักสดปลอดสารพิษ”* บทสัมภาษณ์เชิงลึกของ ไสว *“เช้าตื่นมาก็ทำงานบ้าน เป็นกิจวัตรประจำวันก็ไม่ป่วย”* (พินิจ แผนสมบูรณ์ และไสว อาจคงหาญ,การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 30 ธันวาคม 2565)

อภิปรายผล ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ข้อมูลสุขภาพกับพฤติกรรมสุขภาพของกลุ่มผู้สูงอายุติดสังคมที่อยู่ในพื้นที่ความรับผิดชอบของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลจรเข้สามพัน

จากการรับรู้ข้อมูลสุขภาพกลุ่มตัวอย่างเลือกเปิดรับข้อมูลจากบุคลากรทางการแพทย์มากที่สุด ผ่านการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน แต่ในขณะเดียวกันกลุ่มตัวอย่างปรับพฤติกรรมการเลือกรับสื่อให้สอดคล้องกับเทคโนโลยีการสื่อสารในการเลือกเปิดรับสื่อสังคมออนไลน์ อีกทั้ง ก็ยังเลือกเปิดรับสื่อมวลชนอย่างสื่อโทรทัศน์ ซึ่งสื่อโทรทัศน์ถือว่าเป็นสื่อหลักอยู่ควบคู่กับสังคมไทยมาอย่างช้านานและทุกครัวเรือนโดยเฉพาะต่างจังหวัดยังเปิดรับสื่อโทรทัศน์ ยิ่งไปกว่านั้น ผลการศึกษาของ Thap-in and Keawrobtham (2017) ศึกษาเรื่อง “สื่อกับผู้สูงอายุ” พบว่า สื่อหลักอย่างสื่อโทรทัศน์ก็ยังคงเป็นสื่อที่เข้าถึงผู้สูงอายุได้มากที่สุด โดยปัจจัยด้านการศึกษาและปัจจัยทางด้านสังคม สภาพครอบครัวและฐานะทางเศรษฐกิจ ตลอดจนปัจจัยทางกายภาพ เช่น พื้นที่อยู่อาศัยนั้นล้วนส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้สื่อทั้งสิ้น ส่วนผลกระทบของสื่อต่อผู้สูงอายุนั้นมีทางลบและทางบวกทั้งด้านสุขภาพร่างกายและสภาพ

วารสารกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์
ปีที่ 4 ฉบับที่ 1 มกราคม - มีนาคม 2568

จิตใจ ซึ่งการเปิดรับสื่อเหล่านี้สะท้อนออกมาถึงรูปแบบการรับรู้ข้อมูลสุขภาพของกลุ่มตัวอย่าง สอดคล้องกับ Kaewthep (1998) ได้อธิบายว่า ปริมาณและแบบแผนการใช้สื่อจะสัมพันธ์กับช่วงชีวิตของมนุษย์ที่เปลี่ยนไป สอดคล้องกับกลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในวัยสูงอายุเลือกใช้สื่อ โดยมีเป้าหมายที่ชัดเจนในเรื่องของการดูแลสุขภาพหรือการควบคุมโรคประจำตัวของตนเอง และ Prasertsri (2005) ได้กล่าวถึง อิทธิพลจากลักษณะส่วนตัวของผู้สารที่รับรู้มาจากแรงจูงใจซึ่งเกิดจากภายในจิตใจและเป็นสิ่งที่ทำให้เกิดแรงผลักดันการบรรลุเป้าหมายหรือความต้องการของบุคคล กลุ่มตัวอย่างเกิดความกังวลเกี่ยวกับสุขภาพของตนเมื่อเข้าสู่วัยสูงอายุจึงต้องต้องแสวงหาข้อมูลข่าวสารด้านสุขภาพเพื่อตอบสนองความต้องการของตน สอดคล้องกับ Cheichanya (2015) ศึกษาเรื่อง “แบบจำลองเชิงโครงสร้างการยอมรับและรูปแบบการใช้ประโยชน์จากใช้เทคโนโลยีการสื่อสารของผู้สูงอายุ” ในส่วนของผลที่เกิดจากการนำงานเทคโนโลยีการสื่อสารมาใช้ในชีวิตประจำวัน พบว่า เทคโนโลยีการสื่อสารส่งผลต่อผู้สูงอายุใน 3 ด้าน ได้แก่ 1) ผลด้านความรู้จากการแสวงหาข่าวสาร 2) ผลด้านการตระหนักถึงศักยภาพของตนในการเรียนรู้ และ 3) ผลด้านความสัมพันธ์ในสังคมกับบุคคลในครอบครัว รวมทั้งกลุ่มเพื่อน ยิ่งกลุ่มตัวอย่างอยู่ในวัยสูงอายุที่ต้องเผชิญการเปลี่ยนแปลงด้านร่างกายจึงแสวงหาข่าวสารจากการเลือกเปิดรับสื่อ เพื่อป้องกันและดูแลสุขภาพของตน สอดคล้องกับ Intarakanhaeng (2009) กล่าวว่า พฤติกรรมสุขภาพเป็นการกระทำ การปฏิบัติ การแสดงออก และท่าทีที่จะกระทำซึ่งก่อให้เกิดผลดี หรือผลเสียต่อสุขภาพของตน ซึ่งกลุ่มตัวอย่างเลือกที่จะงดเว้นอาหารที่ส่งผลเสียต่อสุขภาพ เช่น อาหารประเภททอด ลดปริมาณข้าว เน้นรับประทานอาหารประเภท ต้ม

Thai Media Fund Journal
Vol. 4 No 1 January - March 2025

นึ่ง โดยเฉพาะการปรุงอาหารด้วยวัตถุดิบอย่างปลาน้ำจืด รวมถึง การเลือกการออกกำลังกายของกลุ่มตัวอย่างที่สอดคล้องกับรูปแบบการดำเนินชีวิตของตน ผ่านการเปิดรับเนื้อหาการดูแลสุขภาพจากผู้เชี่ยวชาญในสื่อสังคมออนไลน์ รายการโทรทัศน์ และบุคลากรทางการแพทย์ถือว่าเป็นการปรับด้านพฤติกรรมสุขภาพ สอดคล้องกับ Suwan and Suwan (1993) กล่าวถึง รูปแบบของพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพว่าเกิดจากการกระทำในขณะที่ร่างกายยังแข็งแรงเป็นปกติ ซึ่งกลุ่มตัวอย่างมีความต้องการที่จะมีสุขภาพที่สมบูรณ์ด้วยวิธีการออกกำลังกายและปรับพฤติกรรมการรับประทานอาหารเพื่อให้ร่างกายแข็งแรง

อีกทั้ง คณะผู้วิจัยพบว่า ความต้องการข่าวสารด้านสุขภาพของกลุ่มตัวอย่าง เป็นสาเหตุที่ทำให้**กลุ่มตัวอย่างเลือกเปิดรับและรับรู้ข้อมูลข่าวสารสุขภาพที่ตนเองสนใจ พร้อมนำไปปรับกับรูปแบบชีวิตของตนเองก่อให้เกิดพฤติกรรมสุขภาพ**ที่มาจากความต้องการภายในบุคคล ได้แก่ ความรู้ที่ได้รับมาจากสื่อ ค่านิยมของชุมชน แรงจูงใจในการดูแลตนเองเพื่อป้องกันโรคหรือลดอาการของโรคที่ก่อเป็นความตั้งใจจนเกิดพฤติกรรมด้านสุขภาพของกลุ่มตัวอย่าง สอดคล้องกับ Mupayak, Pandee and Thiraphatthana (1996) ได้กล่าวถึงพฤติกรรมการดูแลสุขภาพของแต่ละบุคคลนั้นแตกต่างกัน เนื่องมาจากปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลต่อการปฏิบัติตน ยิ่งไปกว่านั้น คณะผู้วิจัยพบว่า **การรับรู้ข้อมูลสุขภาพในระดับชุมชนต้องมาจากเครือข่ายด้านสุขภาพที่เข้มแข็งอย่างโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล** เนื่องจากเป็นหน่วยงานบริการระดับปฐมภูมิที่ตั้งอยู่ในชุมชน มีความใกล้ชิดกับประชาชน และมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรคในชุมชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาสุขภาพและความต้องการของประชาชนในพื้นที่

วารสารกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์
ปีที่ 4 ฉบับที่ 1 มกราคม - มีนาคม 2568

ดังนั้น จากผลการศึกษาพบว่า โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลจรเข้สามพันได้ปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มความสามารถในการให้ความรู้ด้านสุขภาพ รวมถึง การจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมการดูแลสุขภาพอย่างเป็นองค์รวม พร้อมทั้ง ได้รับความร่วมมือจากภาคชุมชนจากกลุ่มผู้สูงอายุติดสังคม (Social Bound) ในชุมชนได้เข้าร่วมในชมรมต่าง ๆ ตามความสนใจของตน นอกจากจะช่วยเรื่องสุขภาพทางกายแล้วนั้น ยังก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านจิตใจ กลุ่มตัวอย่างสามารถเผชิญหน้ากับการเปลี่ยนแปลงและสามารถปรับตัวได้ดีก็จะมีสภาวะทางจิตใจที่ดี อย่างเช่นป้าชอบที่ชอบหัวเราะตลอดเวลา ป้ามณี ก็เข้าร่วมกิจกรรมในชมรมผู้สูงอายุชื่นชอบกิจกรรมฟังเทศน์ทำให้จิตใจสงบ ป้าน้ำค้าง ที่กล่าวว่าตนเองสุขภาพดีจนทุกวันนี้ยังไม่มีโรคประจำตัวและมักจะหัวเราะอย่างภาคภูมิใจทุกครั้งที่พูดความแข็งแรงของตนเอง หรือแม้แต่ป้าเทียนมักจะหัวเราะบ่อย ๆ หัวเราะก่อนเพื่อดูแลตนเอง ซึ่งพฤติกรรมเหล่านี้เป็นการแสดงออกในทางพึงพอใจ อารมณ์ดี ก่อให้เกิดความมั่นคงทางด้านอารมณ์ มีความมั่นใจในการดำรงชีวิต ส่งผลต่อสภาพจิตใจที่สัมพันธ์กับการเปลี่ยนแปลงทางสติปัญญาและความสามารถทางสมองของกลุ่มตัวอย่างในการส่งผลทางด้านความจำและการเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ เกี่ยวกับเรื่องสุขภาพ

ยิ่งไปกว่านั้น การดูแลสุขภาพของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นกลุ่มผู้สูงอายุติดสังคม (Social Bound) เป็นความต้องการทางกายภาพที่ประกอบด้วยปัจจัยสี่ที่เพียงพอ สุขภาพพลานามัยที่ดี การพักผ่อนที่เพียงพอ การส่งเสริมสุขภาพและการรักษาพยาบาลอย่างทั่วถึง ส่งผลถึงความต้องการเป็นส่วนหนึ่งของสังคมผ่านการมีปฏิสัมพันธ์ในกิจกรรมของชมรมต่าง ๆ ได้รับมิตรภาพจากเพื่อน รวมถึง การก่อให้เกิดความพึงพอใจต่อตนเอง การเห็นว่าตนเองยังมีคุณค่ากับ

Thai Media Fund Journal
Vol. 4 No 1 January - March 2025

สังคมสามารถที่จะเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เทียบเท่ากับคนวัยอื่น ๆ Mingmanee (2006) ที่กล่าวถึง พฤติกรรมการดูแลสุขภาพว่าเป็นการปฏิบัติกิจกรรมที่บุคคลริเริ่มและกระทำด้วยตนเอง เพื่อรักษาไว้ด้วยสุขภาพของตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับกลุ่มตัวอย่างมีความรู้จากการเปิดรับข้อมูลข่าวสารด้านสุขภาพจากสื่อบุคคลและสื่อสังคมออนไลน์ มีแรงจูงใจที่จะดำเนินกิจกรรมทางสุขภาพทั้งการเลือกรับประทานอาหารและการออกกำลังกาย รวมถึงการให้ความสำคัญกับการมีสุขภาพที่ดี ผ่านการทำกิจกรรมในชมรมต่าง ๆ อย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ จนสามารถบรรลุผลตามเป้าหมายด้านสุขภาพที่ตนต้องการ

สรุปได้ว่า การรับรู้ข้อมูลสุขภาพมีความสัมพันธ์ระหว่างกับพฤติกรรมสุขภาพของกลุ่มตัวอย่าง ยิ่งกลุ่มตัวอย่างมีความต้องการด้านสุขภาพมากเท่าไร ก็ยิ่งเปิดรับสื่อมากขึ้นเท่านั้น เมื่อกลุ่มตัวอย่างมีความบ่อยครั้งในการเปิดรับสื่อ กลุ่มตัวอย่างก็จะรับรู้และตีความสารเหล่านั้นตามขอบเขตประสบการณ์และก่อให้เกิดเป็นการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพ เช่น การปรับเมนูอาหารและการออกกำลังกายที่เหมาะกับตน

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากผลการศึกษาพบว่า ผู้สูงอายุเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากบุคลากรทางการแพทย์ของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลค่อนข้างมาก ดังนั้น ภาครัฐควรให้ความสำคัญกับการให้การสนับสนุนเงินทุนการจัดกิจกรรมภายในชุมชน รวมถึง การพัฒนาบุคลากรที่อยู่ภายใต้การดูแลของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล

ข้อเสนอแนะการนำไปใช้ในเชิงวิชาการ

เนื่องจากการศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาในพื้นที่ของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลเพียงแห่งเดียว ในอนาคตอาจศึกษาในหลากหลายพื้นที่ หรือนำผลการศึกษาวิจัยชิ้นนี้ไปพัฒนาเป็นแบบสอบถาม เพื่อนำไปศึกษาในรูปแบบการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research)

กิตติกรรมประกาศ

บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของโครงการวิจัยเรื่อง “การรับรู้ข้อมูลสุขภาพที่ส่งผลต่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพของผู้สูงอายุกรณีศึกษาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลจรเข้สามพัน” (Perception of health information affecting health behavior change of the elderly: A case study of Chorakhe Sam Phan Sub district Health Promotion Hospital) ซึ่งได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยประเภทคณะ จากคณะสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยรามคำแหง

เอกสารอ้างอิง

Chaicharoenya, P. (2015). *Structural model of acceptance and usage patterns of communication technology among the elderly.* Faculty of Communication Arts and Management Innovation, National Institute of Development Administration.

Chaturongkul, A. (2007). *Consumer Behavior* (2nd ed.). Bangkok: Thammasat University.

Thai Media Fund Journal
Vol. 4 No 1 January - March 2025

Department of Health. (2022). *Project to create a society that cares about the health of the elderly*. Retrieved 14 April 2022 from http://doc.anamai.moph.go.th/index.php?r=str-project/view&id=5074

Director of the Samphan Crocodile Subdistrict Health Promotion Hospital. (2022, September 15). Interview.

Health Area 5. (2021). *Ministry of Public Health Inspection Report* April 14, 2022, from https://apps.hpc.go.th/dl/web/upFile/2021/08-10169-20210830145242/03525b8e 3e5682df81dc68e0b72865b5.pdf

Intarakanhaeng, A. (2009). *Thinking the Right Way*. Bangkok: Behavioral Science Research Institute, Srinakharinwirot University.

Kaewthep, K. (1998). *Media Analysis: Concepts and Techniques.* Bangkok: Infinity Press.

Mingmanee, N. (2006). *Some biosocial and psychological factors related to health care behavior of early and middle adulthood.* Developmental Psychology Thesis, Graduate School, Srinakharinwirot University.

Mupayak, K., Pandee, W., & Thiraphatthana. J. (1996). Health status and health behavior of middle-aged women aged 40-59 years. *Nursing Journal, 45*(4), 61-71.

Office of the Health Promotion Fund. (2021). *Facing the "Aging Society": A Challenge of Increasing Expenses.* Retrieved *3* April 2022 from https://shorturl.asia/hKs0H

Prasertsri, R. (2005). *Organizational behavior*. Bangkok: Thanasarn Company.

Smitthikrai, C. (2010). *Consumer behavior.* Bangkok: Chulalongkorn University.

Suwan, P., & Suwan, S. (1993). *Behavioral science, health behavior and health education* (2nd ed.). Bangkok: Chao Phraya Printing.

Traphin, R., & Keawrobatham, Y. 2017. Media and the elderly in Thailand. *Journal of Business Communication, 11*(2), 367-387.

Votwi, O. (2005). *Factors influencing health behavior of the elderly in Bang Pae District, Ratchaburi Province.* Master of Arts Thesis, Silpakorn University.